

COKZ

2020

JAARVERSLAG

INHOUDSOPGAVE

1.	Algemeen	
1.1	Doelstellingen van het COKZ	8
1.2	Organisatieschema per 31 december 2019	9
1.3	Kwaliteitsaangelegenheden	11
1.4	Kaderwet zelfstandigbestuurs organen	12
1.5	Tuchtrechtspraak	13
1.6	Financiën	16
2.	Activiteiten	
2.1	Wet dieren in de zuivel-, eieren en pluimveevleessector	19
2.2	EU-hygiëneverordeningen	25
2.3	Verordening dierlijke bijproducten	32
2.4	Cross compliance	32
2.5	Exportcertificaten en controleprogramma's t.b.v. export	33
2.6	Audits van buitenlandse autoriteiten en delegaties	37
2.7	Interventieregelingen	38
Bijlage:	Samenstelling van bestuur, commissie van deskundigen en tuchtgerecht	40
	Gebruikte afkortingen	42

VOORWOORD

Het verslagjaar zal de boeken in gaan als één van de meest vreemde jaren ooit. De COVID-19 pandemie heeft vanaf medio maart tot aan de jaarwisseling en verder het leven en functioneren van eenieder in Nederland danig verstoord. Ook het COKZ is hier niet van verschoond gebleven. De impact leek aanvankelijk enorm. Bedrijven weigerden inspecteurs de toegang, in regio's met besmettingshaarden konden inspecties niet worden uitgevoerd, inspecteurs met verkoudheidsverschijnselen bleven uit voorzorg thuis. Omdat het COKZ werkzaam is in de voedselketen en dus in een vitale sector, werd na enige tijd in nauw overleg met de sector en collega toezichthouders toegewerkt naar een COVID-19 proof werkwijze die voor alle partijen acceptabel en werkbaar was. Dat heeft er toe geleid dat uiteindelijk de financiële schade beperkt is gebleven tot een verlies van circa 3% van de jaaromzet. Daarbij is zeker vermeldenswaardig dat het aantal exportcertificaten dat is afgegeven uiteindelijk bijna op hetzelfde niveau kwam als in 2019. En dat was een record jaar met ruim 84.000 certificaten.

Het jaar 2020 werd ook getypeerd door onrust in de primaire sectoren waar COKZ bij betrokken is. Er is spanning over de smalle marges van het verdienmodel en de toenemende gevoelde druk van wetgeving en eisen van de samenleving waarbij de benutting van de milieugebruiksruimte steeds kritischer bekeken wordt

Het COKZ heeft ervoor gekozen om de beperkingen van de COVID-19 pandemie ten voordele te benutten door een aantal interne aangelegenheden met voorrang op te pakken. Zo is de herziening van het kostprijsmodel en tariefstelsel opgestart, evenals een aantal zaken op HRM gebied (strategische personeelsplanning, modernisering van het functiegebouw).

In 2020 is de naam van het COKZ formeel gewijzigd in Controle Orgaan Kwaliteits Zaken en is de naam NCAE voor de pluimvee- en eiercontroles komen te vervallen. Daarnaast is het sluitstuk van de reorganisatie, namelijk de herinrichting van de buitendienst afgerond. Daarmee is de volledige integratie van de werkzaamheden van het COKZ in de zuivel- en pluimveesector een feit.

VOORWOORD

In het laatste kwartaal werd Nederland opgeschrikt door een uitbraak van hoog pathogene vogelgriep. Naast COVID-19 leidde dit tot verdere inperking van reguliere inspectiewerkzaamheden in de pluimveesector. De uitbraak bracht wel alternatieve werkzaamheden met zich mee, namelijk het toezicht op de aangewezen opslag- en verwerkingslocaties voor eieren uit de toezicht- en beschermingsgebieden.

Op 31 januari 2020 stapte het Verenigd Koninkrijk (VK) formeel uit de EU. Het zou echter nog tot 24 december duren voordat de EU en het VK uiteindelijk een akkoord voor een nieuw partnerschap bereikten. Dit betekende overigens dat er tussen kerst en oud en nieuw nog met man en macht is gewerkt aan de communicatie aan het bedrijfsleven en de voorbereidingen voor 2021. De wijze waarop dit tot stand is gebracht in nauwe samenwerking met het ministerie van LNV, de NVWA, Skal en de plantaardige keuringsdiensten verdient veel lof aan alle partijen.

De RvA bureau audit was uitgevoerd vóórafgaande aan de COVID-19 pandemie, maar de NVWA heeft in het verslagjaar uiteindelijk geen audit uitgevoerd. Als alternatief is ervoor gekozen om in 2020 gezamenlijk heel gedegen naar de aanbevelingen en follow up van de audit over 2019 te kijken.

Ten gevolge van COVID-19 zijn er in 2020 geen buitenlandse missies ontvangen. Wél is er in opdracht van LNV door KPMG een rapport opgesteld waarmee het toezicht- en keuringslandschap van LNV in kaart is gebracht, waar naast COKZ ook NVWA, KDS, Skal en de 4 plantaardige keuringsdiensten (BKD, KCB, NAK en Naktuinbouw) deel van uitmaken. Ook is in 2020 in opdracht van LNV een periodieke evaluatie van het COKZ uitgevoerd. Dit betreft een verplichting die voortvloeit uit de Kaderwet zbo's. Op moment van schrijven was de evaluatie nog niet afgerond. Beide onderzoeken zijn “op afstand” uitgevoerd.

Op een aantal van de hierboven genoemde onderwerpen wordt in dit jaarverslag nader ingegaan. Namens het voltallige bestuur wil ik mijn hartelijke dank en waardering uitspreken voor de gepleegde inzet van de directie en alle medewerkers van het COKZ in dit uitzonderlijk moeilijke jaar.

Mr. Drs. Ing. Dirk Duijzer,
Voorzitter COKZ

1. ALGEMEEN

1. ALGEMEEN

1.1 DOELSTELLING VAN HET COKZ

Stichting COKZ (hierna: het COKZ) heeft als doelstelling het vervullen van publieke taken in opdracht van de overheid. Het COKZ is door de overheid aangewezen voor het uitvoeren van het toezicht op de Wet dieren, de handelsnormen voor eieren en vlees van pluimvee, de EU-regelgeving (hygiënepakket) en de Warenwet. Daarnaast is het COKZ aangewezen voor het verstrekken van exportcertificaten met betrekking tot melk- en zuivelproducten en verzorgt het COKZ in opdracht van de NVWA de voorcertificering van eieren.

De onafhankelijkheid van het COKZ wordt gewaarborgd door een bestuur dat bestaat uit onafhankelijke leden. De benoeming van de voorzitter en de overige bestuursleden behoeft de goedkeuring (voorzitter) resp. de instemming (overige bestuursleden) van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de Minister van Medische Zorg en Sport. De voorzitter en de leden zijn niet betrokken bij de productie en handel van zuivelproducten, eieren en/of pluimveevlees.

In 2020 zijn na een zorgvuldig proces twee nieuwe bestuursleden aangesteld. Het bestuur is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de directie van COKZ onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren en hun taak naar behoren kunnen vervullen. De leden van het bestuur hebben geen nevenfuncties die tegenstrijdig zijn aan het belang van het COKZ.

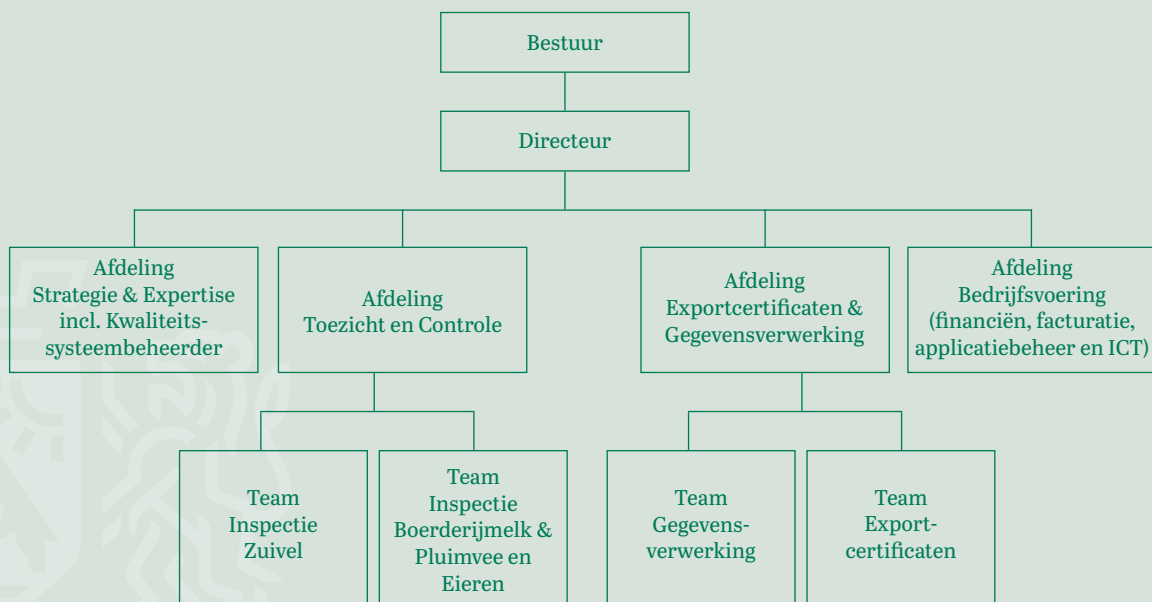
1. ALGEMEEN

NAAMSWIJZIGING

Op 4 november 2020 veranderde de naam van het COKZ definitief van 'Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel' in 'Controle Orgaan Kwaliteits Zaken'. De afkorting COKZ blijft daarmee ongewijzigd.

Dit is een bewuste keuze met het oog op de naamsbekendheid van de afkorting COKZ in het buitenland. In het Engels wordt de volledige naam: 'The Netherlands Controlling Authority for Dairy and Eggs'. De vertaalde naamswijziging op exportcertificaten wordt vanaf 1 januari 2021 gehanteerd. De reden voor de naamswijziging is dat het COKZ naast het toezicht op de zuivel ook belast is met toezichtstaken op het gebied van eieren en pluimveevlees. De oude naam van 'Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel' dekte daarmee niet meer de lading en is gekozen voor de algemenere naam 'Controle Orgaan Kwaliteits Zaken'.

1.2 ORGANISATIESCHEMA PER 31 DECEMBER 2020

1. ALGEMEEN

Directeur:
Wim van der Sande

Manager Strategie
& Expertise:
Karin Nagel

Manager Toezicht
& Controle:
Nancy Rietbroek

Manager
Exportcertificering &
Gegevensverwerking:
Jan van der Sijs

Manager
Bedrijfsvoering:
Steven van de Meent

ORGANOGRAM (UITGELICHT BUITENDIENST)

Sluitstuk van de 2019 ingezette reorganisatie bij het COKZ vormde de herinrichting van de afdeling Toezicht en Controle oftewel de buitendienst. De nieuw aangetreden manager van de afdeling heeft daar in 2020 een plan voor gemaakt. Sleutelwoorden van het plan zijn: verbinding, persoonlijke ontwikkeling, sturen op resultaat. Om dat te realiseren is de afdeling van 3 naar 2 teams gegaan met 2 full time teamleiders die vooral belast zijn met de operationele aansturing. Voor de verbinding met de andere afdelingen, vrij vertaald de verbinding tussen het tactische en operationele deel van de handhavingsregiecyclus is de functie van coördinator in het leven geroepen. Dat geeft de manager zelf meer ruimte voor de strategische aspecten. Net als de buitendienst zijn ook de overige onderdelen van het COKZ zodanig ingericht dat alle onderdelen van de handhavingsregiecyclus (strategisch, tactisch, operationeel) voldoende aandacht krijgen.

1. ALGEMEEN

1.3 KWALITEITSAANGELEGENHEDEN

Raad voor Accreditatie

Het COKZ is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor inspectiewerkzaamheden en monsterneming. De afzonderlijke verrichtingen die onder de accreditatie I-050 vallen, zijn te vinden via een link op de websites van het COKZ (www.cokz.nl) en op de website van de Raad voor Accreditatie (RvA) (www.rva.nl).

Beoordelingen kwaliteitssysteem

In 2020 is het kwaliteitssysteem beoordeeld op het voldoen aan de normen. Naast de uitvoering van interne audits is er in het verslagjaar een herbeoordeling uitgevoerd door de Raad voor Accreditatie.

Kwaliteitsjaar 2020

In het jaar 2020 is gewerkt aan

- het up to date brengen van een hele reeks kwaliteitssysteemdOCUMENTEN,
- het in eigen beheer nemen van de aanschaf, opslag en verspreiding van monsternemingsmateriaal,
- het in kaart brengen van de basisprocessen van het COKZ. Dit onderwerp zal in 2021 worden afgerond.

Verder is in 2020 veel aandacht nodig geweest voor het veilig en verantwoord uitvoeren van alle monsternamen- en inspectieactiviteiten in combinatie met de vanuit de overheid aangegeven maatregelen i.v.m. de COVID-19 pandemie.

De inspanningen gedaan ten behoeve van het kwaliteitssysteem in 2020 hebben geleid tot continuering van de accreditatie van het COKZ.

Klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen

In het verslagjaar heeft het COKZ 19 klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen ontvangen. Dit is vergelijkbaar met het aantal ontvangen klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen in 2019.

1. ALGEMEEN

Gezien het aantal uitgevoerde beoordelingen (ca. 25.000), genomen monsters (ca. 20.000) en afgegeven certificaten (ca. 80.000), is dit aantal beperkt.

Het totaal van 19 is onderverdeeld in 4 klachten, 14 bezwaren en 1 verbetervoorstel. Een klacht betreft een ontvangen vorm van ongenoegen van interne of externe oorsprong over de wijze waarop het COKZ of een COKZ-medewerker zich jegens de indiener van de klacht heeft gedragen. Een bezwaar betreft het niet eens zijn met een officieel, schriftelijk, besluit van het COKZ.

De ontvangen klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen zijn divers van aard en gaan over beoordelingsresultaten, planning van beoordelingen en kosten van toezicht. Ze zijn verdeeld over de diensten toezicht hygiëne-pakket, toezicht wet dieren, controleprogramma's t.b.v. export en afgifte exportcertificaten als resp. 4 : 12 : 2 : 1.

Voor de afhandeling van klachten, bezwaren en/of verbetervoorstellen wordt de '4O-systematiek' toegepast. (Oorzaak, Omvang, Oplossing en de Operationaliteit.) Van de 18 ontvangen klachten en bezwaren, zijn er 6 als terecht aangemerkt. Het gaat hier om 2 klachten en 4 bezwaren. Er zijn evenals in voorafgaande jaren geen beroepsprocedures aangespannen.

In geval van de terechte klachten en bezwaren, zijn correctieve en waar nodig preventieve maatregelen genomen.

1.4 KADERWET ZELFSTANDIGE BESTUURS ORGANEN (ZBO)

Het COKZ is door LNV aangewezen als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) voor de taken die COKZ verricht in het kader van de Wet dieren. De Kaderwet zbo's is van toepassing op het COKZ. In deze Kaderwet is geregeld wanneer de begroting, jaarrekening, jaarverslag e.d. moeten worden ingediend. Daarnaast voert COKZ publieke taken uit in opdracht van de ministeries van LNV en VWS.

1. ALGEMEEN

COVID-19

Het aantal COVID-19 besmettingen is bij het COKZ beperkt gebleven tot 5 kantoormedewerkers en 3 medewerkers in de buitendienst. Van deze 8 besmettingen is er slechts van één kantoormedewerker niet helemaal duidelijk of deze in werkomgeving of in de thuisomgeving besmet is geraakt. De overige 7 besmettingen zijn allen toe te schrijven aan contacten in de thuissituatie. In de buitendienst hebben bedrijfscontacten over en weer niet geleid tot COVID-19 besmettingen.

1.5 TUCHTRECHTSPRAAK

Bij of krachtens de Landbouwkwaliteitswet worden overtredingen begaan door betrokkenen in het kader van de Wet dieren aanhangig gemaakt bij het onafhankelijke Tuchtgerecht van het COKZ (Leusden). Dit tuchtgerecht behandelt overtredingen met betrekking tot (boeren)kaas, eieren en pluimveevlees.

Wanneer het tuchtgerecht een voorgelegde overtreding bewezen acht, wordt een tuchtmaatregel opgelegd, meestal een geldboete per overtreding of een berisping.

Het totaal van de gedurende één kwartaal aan een betrokkene ten laste gelegde overtredingen wordt in het navolgende aangeduid als 'een zaak'. In 2020 was er sprake van overtredingen met betrekking tot boerenkaas, BGA Gouda Holland, BGA Hollandse geitenkaas, Noord-Hollandse Gouda kaas, eieren en pluimveevlees.

In een aantal zaken zijn geldboeten opgelegd. Verreweg de meeste overtredingen bij kaas hadden betrekking op te hoge vochtgehalten (12x) en te hoge vetgehalten (11x) in de droge stof. Maar er was ook 3x sprake van een te laag vetgehalte in de droge stof. Een onjuiste rijpingstermijn leidde 6x tot een zaak voor het tuchtgerecht. 7x werd er een afwijkende fosfatase activiteit geconstateerd. Bij BGA Gouda Holland werd 1x het verwerken van niet Nederlandse koemelk ten laste gelegd.

1. ALGEMEEN

Bij eieren hadden 2 zaken betrekking op kwaliteitsgebreken. Het ten onrechte verhandelen van vrije uitloop eieren of het feit dat hennen geen beschikking hadden over vrije uitloop leidde tot 4 zaken. Ook het voeren van een onjuiste THT en eieren afkomstig uit een andere lidstaat, die niet voorzien waren van de producentencode leidde tot zaken bij het tuchtgerecht.

Bij pluimveevlees betrof het met name het afleveren en slachten van kuikens met een te hoog gemiddeld aflevergewicht per m² (39 zaken). Het niet gebruiken van de aanduiding “scharrel...binnengehouden” leidde tot 1 zaak.

In onderstaande tabel is het aantal afgehandelde tuchtrechtzaken weergegeven.

Jaar	Aanhangig gemaakt	Aantal zaken met overtredingen ten aanzien van					Afgehandelde zaken				Nog te behandelen
		Boerenkaas	BGA Gouda/Edam	Hollandse Geitenkaas Kaas¹	NH Gouda Kaas	Eieren	Pluimvee-vlees	Mondeling	Schriftelijk	Uit vorig jaar	
2016	54	2	17	2		15	18	24	32	17	17
2017	83	6	22	3		16	36	26	32	17	40
2018	105	4	17	3		27	54	28	75	40	41
2019	88	4	23	3	2²	21	35	37	64	37	26
2020	62	3	16	4	3	10	26	31	47	26⁴	9

¹ in 2016 zijn de eerste zaken m.b.t. BGA Hollandse geitenkaas door het tuchtgerecht behandeld

² in 2019 zijn de eerste zaken m.b.t. Noord-Hollandse Gouda kaas door het tuchtgerecht behandeld

³ het verschil van 4 komt doordat er één zaak nog niet is afgehandeld en drie zaken in 2020 onherroepelijk werden.

⁴ 4 zaken zijn medio/eind 2018 mondeling behandeld en nadat aanvullende gegevens zijn ingebracht is in 2020 hiervoor een uitspraak verzonden.

1. ALGEMEEN

Aantal aanhangig gemaakte en afgehandelde zaken

Het tuchtgerecht heeft in 2020 tweemaal een zitting gehouden. De zittingen die in oktober en december zouden plaatsvinden, konden fysiek niet plaatsvinden vanwege de COVID-19 maatregelen deze zijn deels mondeling (telefonisch) afgehandeld. De zaken waarbij fysieke aanwezigheid noodzakelijk was zijn doorgeschoven naar 2021. Door het tuchtgerecht zijn in 2020, 26 zaken mondeling en 47 zaken schriftelijk behandeld. In de meeste van de afgehandelde zaken zijn geldboeten opgelegd. In enkele zaken zijn één of meer berisping(en) opgelegd. In twee zaken is er sprake geweest van vrijspraak. De niet behandelde zaken zijn doorgeschoven naar de eerstvolgende zitting in 2021.

1. ALGEMEEN

1.6 FINANCIËN

(Alle bedragen x € 1.000)

BALANS PER 31 DECEMBER	2020	2019
Activa		
Vaste activa	2.807	2.478
Vorderingen op korte termijn en voorraden	3.115	2.986
Liquide middelen	2.833	3.367
	8.755	8.831
Passiva		
Algemene reserve	4.041	4.193
Bestemmingsfonds	1.267	0
Voorzieningen	211	168
Schulden op lange termijn	1.108	1.158
Schulden op korte termijn	2.128	3.312
	8.755	8.831
 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	 2020	 2019
Baten		
Opbrengst diensten	9.280	9.121
Financiële baten	0	1
Overige baten	296	266
Baten met een bijzondere bestemming	1.498	0
	11.074	9.388
Lasten		
Personeelskosten	5.011	4.419
Uitbesteding werkzaamheden	2.798	2.773
Afschrijvingen	293	195
Huisvestingslasten	114	151
Overige bedrijfslasten	1.706	1.938
Financiële lasten	37	49
Onttrekking algemene reserve	-194	-137
Toevoeging bestemmingsfonds	1.309	0
	11.074	9.388

1. ALGEMEEN

ONTWIKKELINGEN ICT

In 2020 is de ingezette trend naar een modern, degelijk en adequaat systeemlandschap t.b.v. de medewerkers van COKZ doorgezet. Op het gebied van beveiliging is geïnvesteerd in nieuwe hard- en software om de toenemende dreigingen vanuit het internet blijvend weerstand te kunnen bieden.

Op basis van de in 2019 opgewaardeerde software versies van de aanwezige applicaties zijn functionele verbeteringen doorgevoerd waarmee de medewerkers eenvoudiger en sneller hun werkzaamheden kunnen verrichten. Daarbij is er tevens aandacht voor het optimaliseren van de werkprocessen, mede met behulp van software toepassingen. In 2021 zal een start gemaakt worden met het bedrijfsdossier. Dit betreft een internet portaal waar betrokkenen op basis van een unieke toegangscode, de voor hun relevante documenten kunnen vinden. Niet alleen gecontroleerden maar ook andere betrokkenen rondom COKZ kunnen op deze wijze hun gegevens en documenten ontsluiten. Om de verdere digitalisering te ondersteunen zal er aandacht gegeven worden aan het maken en uitbreiden van elektronische koppelingen met partijen waar COKZ veelvuldig contact mee heeft. Ook zal in de loop van 2021 de bestaande apparatuur waarmee de Buitendienst van COKZ haar werkzaamheden verricht vervangen gaan worden door moderne tablets.

A photograph of a cow and a chicken in a field. The cow's legs and lower body are visible on the left, with white and brown patches. The chicken is on the right, facing right, with dark feathers and a red comb. The ground is covered in dry straw and grass. The text '2. ACTIVITEITEN COKZ' is overlaid in the center.

2.

ACTIVITEITEN
COKZ

2. ACTIVITEITEN COKZ

2.1 WET DIEREN IN DE ZUIVEL-, EIEREN- EN PLUIMVEEVLEESSECTOR

Inleiding

De Regeling dierlijke producten (een uitvoeringsregeling in het kader van de Wet dieren) vormt de basis voor het toezicht waarmee het COKZ met betrekking tot de bescherming van kwaliteitsaanduidingen van landbouwproducten en levensmiddelen van dierlijke oorsprong, handelsnormen voor eieren en vlees van pluimvee, zuigelingenvoeding bestemd voor derde landen, boerderijmelk, nationale kwaliteitsvoorschriften voor kaas en nationale voorschriften over de aanduiding van bijzondere slachtpluimveehouderijsystemen is belast.

De wijze waarop het toezicht wordt uitgeoefend is vastgelegd in specifieke controlereglementen. Deze reglementen zijn door het bestuur van het COKZ vastgesteld en door de overheid goedgekeurd

Toezicht Boerderijmelk (koe- en geitenmelk)

Sinds 1 januari 2015 is het COKZ is aangewezen om toezicht uit te oefenen op de naleving van de gestelde regels inzake de kwaliteit van boerderijmelk. Voor de export van melk en zuivelproducten is van belang dat de grondstof (melk) aan hoge eisen voldoet. Daarom is de kwaliteit van de melk, zoals deze bijvoorbeeld blijkt uit kiemgetal, celgetal, reinheid, residuen van antibiotica e.d., belangrijk.

Met betrekking tot de samenstelling en kwaliteit wordt van elke levering melk een monster genomen door de chauffeurs van de Rijdende Melk Ontvangsten (RMO's). Deze monsters worden door een melkcontrolelaboratorium onderzocht.

Het toezicht omvat onder meer:

- Toezicht op de werkwijze van de chauffeur van de rijdende melkontvangst (RMO). Deze neemt bij het ophalen van de boerderijmelk de monsters voor het bepalen van de samenstelling en de kwaliteit van de melk, en moet hiervoor gekwalificeerd zijn.
- Toezicht op de bewaring van de monsters boerderijmelk tijdens opslag bij de fabriek (monsterbewaarplaatscontrole) en het transport van de monsters naar het laboratorium.

2. ACTIVITEITEN COKZ

- Toezicht op de uitvoering van een weging van de door de RMO aangevoerde melk ten behoeve van het vaststellen van de hoeveelheid ervan.
- Toezicht op de uitvoering van de analyses door het betrokken laboratorium. Het onderzoek van de boerderijmelk omvat onder meer het kiemgetal, het celgetal, boterzuur, zuurtegraad vet en de reinheid van de melk en de aanwezigheid van eventuele residuen van antibiotica.
- Administratief toezicht van zuivelondernemingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de hoeveelheidsvaststelling, monsterneming en onderzoek van samenstelling en kwaliteit. Er wordt op toegezien dat de zuivelondernemingen hiervoor een functionerend kwaliteitssysteem hebben geïmplementeerd.
- De behandeling van bezwaarschriften van melkveebedrijven over de uitkomsten van de controles van de melk afkomstig van de betreffende bedrijven.

Voor het onderzoek op residuen van antibiotica is op verzoek van de zuivelsector aanpassing van de regelgeving voorgesteld. Na screeningsonderzoek van de monsters boerderijmelk is het de bedoeling dat de als verdacht aangemerkte monsters verder worden onderzocht met LC MS onderzoek op stofniveau. Hierbij wordt het exacte gehalte van het betreffende antibioticum vastgesteld en wordt getoetst in welke mate het wettelijk vastgelegde maximum residu niveau wordt overschreden. Dit bevordert het doen van een goede oorzaakanalyse en het nemen van de juiste corrigerende maatregelen bij betrokken melkveehouderij.

Zuigelingenvoeding bestemd voor derde landen

In de Regeling dierlijke producten is het COKZ aangewezen om toe te zien op de naleving van de gestelde regels met betrekking tot zuigelingenvoeding die bestemd is om te worden uitgevoerd.

Van toepassing hierop is de Verordening (EU) Nr. 609/2013 inzake voor zuigelingen en peuters bedoelde levensmiddelen, voeding voor medisch gebruik en de dagelijkse voeding volledig vervangende producten voor gewichtsbeheersing. Op basis van deze verordening zijn voor zuigelingenvoeding specifieke eisen gesteld in Verordening (EU) Nr. 2016/127. Deze omvat de bijzondere samenstellings- en informatievoorschriften betreffende volledige zuigelingenvoeding en opvolgzuigelingenvoeding en geeft ook informatievoorschriften betreffende de voeding van zuigelingen en peuters. De voorschriften gelden met ingang van

2. ACTIVITEITEN COKZ

22 februari 2020, behalve voor zuigelingenvoeding die van eiwithydrolysaten wordt vervaardigd. Voor deze laatste gelden deze voorschriften met ingang van 22 februari 2021. Tot die tijd gelden voor deze zuigelingenvoeding nog de voorschriften in Richtlijn 2006/141/EG.

Nationale kwaliteitsvoorschriften voor Goudse, Edammer en Commissiekaas

Voor Goudse, Edammer en Commissiekaas is het toezicht door het COKZ gebaseerd op bepalingen in de Regeling dierlijke producten. De kwaliteitseisen voor deze kaassoorten sluiten aan bij de internationale standaarden voor Goudse en Edammer kaas van de Codex Alimentarius.

Beschermde OorsprongsBenaming (BOB)

De Nederlandse zuivelsector heeft bij de Europese Commissie productdossiers ingediend, teneinde bescherming te verkrijgen voor de oorsprongsbenaming van een aantal specifieke kaassoorten op basis van Verordening (EU) Nr. 1151/2012. De productdossiers hebben betrekking op Boeren Leidse met sleutels, Noord-Hollandse Gouda en Noord-Hollandse Edammer, evenals voor Kanterkaas, Kanterkomijnekaas en Kanternagelkaas, en zijn door de Europese Commissie goedgekeurd. Op basis hiervan genieten deze kaassoorten bescherming van de oorsprongsbenaming, mits zij voldoen aan de eisen die in de onderscheiden productdossiers zijn vastgelegd.

Eén van de eisen waaraan moet worden voldaan is dat de melk voor de bereiding van deze kaas uitsluitend afkomstig is uit het in het betreffende productdossier beschreven gebied. Bovendien mag alleen kaas die in datzelfde gebied is geproduceerd, als BOB-kaas worden aangeduid en verhandeld. Op de etikettering moet het Europese logo voor BOB-producten worden aangebracht met in hetzelfde gezichtsveld de naam die in het productdossier is vastgelegd.

Het toezicht beperkt zich tot de 2 producenten van Noord-Hollandse Gouda en de 10 bereiders van Boeren Leidse met sleutels, alsmede op de opvolgende bereiders van kaas die deze kaassoorten rijpen. Voor Noord-Hollandse Gouda is in eind 2018 bij de eerste en opvolgende bereiders de wijze van controle uitgebreid zodanig dat deze meer in overeenstemming is met de traditioneel vastgelegde frequenties van controles en monsternemingen deze controle frequentie is in 2020 door gezet.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Er is in 2020 geen kaas geproduceerd en verhandeld onder de beschermde oorsprongsbenamingen 'Noord-Hollandse Edammer', 'Kanterkaas', 'Kanterkomijnekaas' en 'Kanternagelkaas'.

Beschermde Geografische Aanduiding (BGA)

Een groot deel van de in Nederland geproduceerde natuurgerijpte fabriekskaas wordt als 'Gouda Holland' en 'Edam Holland' bereid en verhandeld. Aldus aangeduid en voorzien van de term 'beschermde geografische aanduiding' of de afkorting daarvan, genieten de betreffende kaassoorten bescherming in het kader van Verordening (EU) Nr. 1151/2012. De eisen waaraan deze kaassoorten moeten voldoen zijn vastgelegd in de desbetreffende productdossiers. Deze zijn door de dossierhouder, de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) ter registratie bij de Europese Commissie ingediend.

Het toezicht vindt plaats bij de producenten en opvolgende bereiders van deze kaassoorten. Er zijn in Nederland 14 producenten van Gouda Holland en/of Edam Holland. Er zijn 76 opvolgende bereiders.

Voor BGA Hollandse geitenkaas wordt sinds 2016 controle uitgevoerd. Er zijn in Nederland vier producenten die zich fabrieksmatig bezighouden met de productie van deze beschermde kaassoort en zijn er 18 opvolgende bereiders waar deze BGA Hollandse geitenkaas verder gerijpt wordt.

'Hollandse geitenkaas' is een traditionele, geografische benaming voor een halfharde, in Nederland geproduceerde natuur- of foliegerijpte kaas. De kaas wordt bereid overeenkomstig een eeuwenoud productieproces van Goudse kaas. Ze moet volledig worden geproduceerd van geitenmelk die is gewonnen van de Nederlandse Witte Geit of kruisingen van deze geit met andere melktypische geitenrassen. Bovendien moet de melk uitsluitend afkomstig zijn van in Nederland gevestigde geitenbedrijven. 'Hollandse geitenkaas' wordt minimaal 25 dagen natuurlijk gerijpt met een korstontwikkeling, of als korstloze kaas in een folieverpakking gerijpt tot een consumentgereed product. Natuurlijke rijping met een korstontwikkeling mag alleen in Nederland plaatsvinden. Het desbetreffende door de Nederlandse geitenzuivel organisatie (NGZO) bij de Europese Commissie ingediende productdossier werd in mei 2015 door de Europese Commissie officieel geregistreerd.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Gegarandeerde Traditionele Specialiteit (GTS)

‘Boerenkaas’ is een gegarandeerde traditionele specialiteit (GTS). Met deze benaming aangeduid, en voorzien van de bijbehorende term of afkorting en het specifieke Europese GTS-logo, geniet de ‘Boerenkaas’ op de Europese markt bescherming, mits zij voldoet aan de eisen die zijn vastgelegd in het productdossier ‘Boerenkaas’. Dit productdossier is eertijds ingediend door de Bond van Boerderijzuivelbereiders in het kader van Verordening (EU) Nr. 1151/2012).

Krachtens bepalingen in de Regeling dierlijke producten staat alle kaas die als ‘Boerenkaas’ wordt geproduceerd en verhandeld, onder toezicht van het COKZ. Het toezicht wordt ook hier uitgevoerd op basis van een door het COKZ-bestuur vastgesteld, en de Nederlandse overheid goedgekeurd controlereglement.

‘Boerenkaas’ wordt geproduceerd door 220 boerderijzuivelbereiders. Kaas die niet voldoet aan de eisen van het productdossier ‘Boerenkaas’, mag niet als zodanig aangeduid op de markt worden gebracht, maar moet bij verhandeling op andere wijze worden aangeduid en gepresenteerd.

Eieren

Met betrekking tot eieren zijn in EU-verband handelsnormen van toepassing, welke zijn vastgelegd in Verordening (EG) Nr. 589/2008 (handelsnormen voor eieren). Deze verordening is een uitvoeringsverordening in het kader van de gemeenschappelijke marktordening op basis van Verordening (EU) Nr. 1308/2013 (de ‘Integrale GMO-verordening’). Op basis van deze verordening worden controles bij pluimveehouders, verzamelaars, pakstations, grossiers, eiproductenfabrikanten en -handelaren uitgevoerd. Bij de controles wordt nagegaan of de producentencode en het juiste houderijsysteem (kooi, scharrel, vrije uitloop) op de eieren is aangebracht, of de THT-datum correct is, de transportaanduidingen kloppen, de eieren binnen de gestelde termijn zijn gesorteerd op kwaliteit en gewicht en dergelijke.

Pluimveevlees

Ook met betrekking tot pluimveevlees zijn er in de Europese Unie handelsnormen van toepassing. Ook hier gaat het om een verordening op basis van eerder genoemde Verordening (EU) Nr. 1308/2013. Het betreft Verordening (EG) Nr. 543/2008

2. ACTIVITEITEN COKZ

(handelsnormen voor vlees van pluimvee). Op basis van deze verordening worden controles uitgevoerd bij pluimveeslachterijen en uitsnijderijen.

Bij deze bedrijven wordt gecontroleerd of

- de benamingen waaronder het pluimveevlees wordt verkocht (vers, (diep)gevroren e.d.) correct zijn;
- de etikettering, aanbiedingsvorm en reclame met betrekking tot voor de eindverbruiker bestemd vlees van pluimvee aan de in de handelsverordening gestelde eisen voldoen;
- op het etiket van vers pluimveevlees de datum van minimale houdbaarheid vervangen is door de uiterste consumptiedatum;
- op het etiket van voorverpakt vlees van pluimvee of op de voorverpakkingen of op het daaraan gehechte etiket tevens het erkenningsnummer van het slachthuis of de uitsnijderij is aangebracht;
- op de voorverpakkingen het gewicht van het product, bekend als “nominaal gewicht”, is vermeld.

Bij pluimveeslachterijen wordt ook gecontroleerd op het watergehalte van het vlees. Ook wordt bij vleeskuikenbedrijven en -slachterijen gecontroleerd op de facultatieve vermelding: “scharrelbinnengehouden” en “scharrel met uitloop” (artikel 11 resp. 12 van de Verordening (EG) nr. 543/2008). Deze vermelding mag uitsluitend worden gebruikt als de bezettingsdichtheid per vierkante meter vloeroppervlakte niet meer bedraagt dan 25 kg (resp. 27,5 kg), er niet meer dan 15 (resp. 13) kuikens per m² zijn en de kuikens na minimaal 56 dagen worden geslacht. Bij “scharrel ... met uitloop” gelden nog aanvullende eisen: de dieren moeten ten minste gedurende de helft van hun leven overdag voortdurend toegang hebben gehad tot een uitloopruimte in de vrije lucht, waarbij elk dier beschikt over ten minste 1 m² grondoppervlak en er zijn eisen gesteld aan de grootte van de uitloopluiken. Op grond van de verordening moeten alle koppels vleeskuikens worden gecontroleerd.

Importpluimveevlees

De lidstaten van de Europese Unie en de Europese Commissie hebben in het kader van de handelsnormen bepaald dat er met betrekking tot de import van pluimveevlees uit derde landen steekproefsgewijs moet worden gecontroleerd op het watergehalte van dit pluimveevlees. Het COKZ is in Nederland belast met het

2. ACTIVITEITEN COKZ

toezicht op de naleving van de gestelde eisen. Per kalenderjaar worden 200 monsters genomen en onderzocht op het watergehalte.

Stalmetingen

De overheid heeft in 2013 besloten tot het ontwikkelen van een register. Hierin worden relevante gegevens van alle stallen voor het houden van legpluimvee vastgelegd. Dit besluit is genomen omdat gegevens over de bezettingsgraad van de legpluimveestallen ontbraken. Het COKZ is op verzoek van de overheid in 2015 begonnen met het meten van de legpluimveestallen (met uitzondering van biologische stallen, deze vallen onder het toezicht van SKAL). Deze werkzaamheden zijn in de daarop volgende jaren voortgezet. Voor het verrichten van de stalmetingen was een termijn van drie jaar uitgetrokken. In verband met Aviaire Influenza (vogelgriep) en het Fipronil incident konden pluimveehouders in 2017 en 2018 in een aantal periodes niet worden bezocht. Hierdoor is een achterstand opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Eind 2020 waren alle legpluimveestallen in leegstand gemeten. Met ingang van 2021 zal het COKZ alleen nog stalmetingen uitvoeren als er wijzigingen in de stal hebben plaatsgevonden, bijvoorbeeld bij verbouwing of omschakeling naar een ander houderijsysteem (ook hier geldt dat biologische stallen niet door het COKZ worden gemeten). Deze metingen zijn van belang om te kunnen nagaan hoeveel kippen er in een stal gehuisvest mogen worden.

2.2 EU-HYGIËNEVERORDENINGEN

De EU-hygiëneverordeningen stellen voorschriften voor alle levensmiddelen-bedrijven. Levensmiddelenbedrijven in de melk- en zuivelsector zijn:

- Melkveehouderijen (primair);
- Fabrieksmatige bereiders van zuivelproducten;
 - Bereiders van zuivelproducten
 - Opvolgende bereiders (verdere verwerking van kaas(producten));
 - Kaasveredelaars;
- Boerderijzuivelbereiders en kleinschalige bereiders;
- Opslaglocaties van zuivelproducten;
- Bereiders van bijzondere voeding.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Levensmiddelenbedrijven in de eiersector zijn:

- Legeindpluimveehouderijen (primair);
- Verzamelaars;
- Pakstations;
- Eiproducentfabrikanten;
- Eiproducenthandelaren.

Voor deze bedrijven is het COKZ aangewezen als toezichthouder. Afhandeling van tekortkomingen vindt plaats overeenkomstig het interventiebeleid van de NVWA. Naast het opmaken van schriftelijke waarschuwingen en rapporten van bevindingen wordt bij betrokken bedrijven tevens een herbeoordeling uitgevoerd.

TOEZICHT PRIMAIRE FASE

Melkveehouderij

Nederland telt ongeveer 16.000 melkveehouderijen, waarbij naast koemelkveehouderijen (ca. 15.500 bedrijven) er ook geitenmelk- (450) en schapenmelkveehouderijen (15) en enkele paarden- (11), buffel- (4), ezinnen (1) en kamelenmelkerijen (1) zijn. De meeste melk wordt geleverd aan een zuivelonderneming die dit verwerkt tot zuivelproducten. Alle ontvangers van boerderijmelk hebben borgingssystemen voor de melkveehouderij waarin ook de voorschriften van de EU-hygiëneverordeningen zijn geïmplementeerd. Bijna alle melkveehouderijen in Nederland vallen onder een dergelijk borgingssysteem. De controles op de borgingssystemen wordt uitgevoerd door private organisaties. Bij de melkveehouderijen die niet onder een borgingssysteem vallen, wordt direct toezicht toegepast door het COKZ.

Tevens is in 2020 beoordeeld in welke mate er sprake is geweest van MRL-overschrijdingen van antibiotica in de melkveehouderij en hoe vaak, en met welke reden, er melkweigering is toegepast door de ontvanger van boerderijmelk bij melkveehouderijen.

2. ACTIVITEITEN COKZ

BORGING RAUWE MELK AFKOMSTIG VAN GEZONDE DIEREN

Eind 2019 zijn de bij de SGD geregistreerde dierenartsen door VWS aangewezen voor een officiële veterinaire controletaak om te borgen dat rauwe melk en colostrum bestemd voor de humane consumptie alleen afkomstig mag zijn van gezonde dieren. Die aanwijzing is gedaan in het kader van de herziene EU controleverordening, die in december 2019 in werking trad. Eerder werd die taak ingevuld met de zogenaamde geborgde rundveedierenarts. De EU was echter van mening dat daarmee niet geheel werd voldaan aan de EU wetgeving, omdat de geborgde rundveedierenarts geen officiële (overheids)dierenarts is. Met de genoemde aanwijzing door VWS is dat wel het geval. Het inpassen van de officiële veterinaire controle in het bestaande stelsel van zuiveltoezicht door COKZ en het zelfcontrolesysteem van de sector bleek minder eenvoudig dan aanvankelijk gedacht. In 2020 is door de verschillende partijen, waaronder het COKZ, veel inzet gepleegd op deze materie.

Legeindpluimveehouderijen

Nederland telt ongeveer 837 legeindpluimveehouderijen. Hiervan hebben circa 710 bedrijven een borgingssysteem (IKB Ei) waarin ook de eisen van het hygiënepakket zijn geïmplementeerd. Aangezien IKB Ei in 2020 nog niet was geaccepteerd door ketenborging.nl wordt hier in de controle frequentie geen rekening mee gehouden. Alle legeindpluimveehouderijen worden eenmaal per 3 jaar gecontroleerd. In 2020 is de aanmelding voor ketenborging.nl afgerond en beoordeeld. Vanaf 2021 zal hier met het toezicht rekening mee worden gehouden.

2. ACTIVITEITEN COKZ

VOGELGRIEP

Eind oktober 2020 werd in Nederland wederom vogelgriep vastgesteld. Al eerder werd door de dreiging van een vogelgriepuitbraak door de overheid een ophokplicht ingesteld. Deze vogelgriep uitbraak is ten tijde van het schrijven van dit jaar verslag nog niet ten einde.

Het directe toezicht (betreden van de stallen) op de pluimveebedrijven is gedurende de ophokplicht opgeschort om eventuele besmetting te voorkomen. De overheid heeft diverse maatregelen genomen om de insleep van vogelgriepvirus te voorkomen, waaronder het instellen van zogenaamde beschermings- en toezicht gebieden (BT-gebieden). Het COKZ is door de NVWA (voor deze periode van vogelgriep) aangewezen om toezicht uit te voeren op de correcte reiniging en desinfectie van transportverpakkingen van eieren uit deze BT-gebieden door daarvoor aangewezen bedrijven.

TOEZICHT SECUNDAIRE FASE

Zuivelproducenten en opslaglocaties

Door het COKZ wordt risico-gebaseerd jaarlijks of twee jaarlijks bij alle Nederlandse zuivelproducenten en opslaglocatie een audit of inspectie uitgevoerd. Elk jaar wordt er een onderwerp vastgesteld dat tijdens alle uit te voeren audits extra aandacht krijgt.

In totaal zijn 784 beoordelingen uitgevoerd bij 896 bedrijven:

Bedrijfs categorie	Aantal bedrijven*	2020	2019
Fabrieksmatige bereiders van zuivelproducten	259	275	271
Boerderijzuivelbereiders en kleinschalige bereiders	552	450	501
Opslaglocaties van zuivelproducten	70	38	36
Bereiders van bijzondere voeding	15	21	20
Totaal	896	784	828

*gebaseerd op aantallen medio 2020

2. ACTIVITEITEN COKZ

Eiproductie producenten en opslaglocaties

Door het COKZ wordt risico-gebaseerd twee keer per jaar of jaarlijks bij alle Nederlandse bedrijven in de eiersector een audit en/of inspectie uitgevoerd. Elk jaar wordt er een onderwerp vastgesteld dat tijdens alle uit te voeren audits extra aandacht krijgt.

In totaal zijn 175 beoordelingen uitgevoerd bij 182 bedrijven.

Hieronder een overzicht van het aantal beoordelingen in 2020 vergeleken met 2019 per bedrijfscategorie:

Bedrijfscategorie	Aantal bedrijven*	2020	2019
Verzamelaars	10	7	6
Pakstations	135	136	120
Eiproducentenfabrikanten –en handelaren	37	32	87
Totaal	182	175	213

*gebaseerd op aantallen medio 2020

MONSTERNEMING EN ONDERZOEK

Zuivelsector

Het COKZ voert monsterneming en onderzoek uit om te controleren of zuivelproducten aan de gestelde normen voldoen. De verschillende productsoorten worden o.a. onderzocht op microbiologische criteria. De frequentie van het onderzoek per productsoort is gebaseerd op een risicoanalyse.

In 2020 zijn bij de fabrieksmatige bereiders, de boerderijzuivel- en kleinschalige bereiders en de bereiders van bijzondere voeding bemonsteringen uitgevoerd waarbij het onderzoek zich gericht heeft op voedselveiligheidscriteria.

Er is o.a. onderzocht op de volgende parameters: *Listeria monocytogenes*, *Salmonella*, *Coagulase positieve Staphylococci*, *Escherichia coli* en *Shigatoxine producerende Escherichia coli (STEC)*. Bij de bijzondere voedingen (zuigelingenvoeding) is daarnaast onderzocht op: *Enterobacteriaceae*, *Cronobacter spp.* en *Bacillus cereus*.

2. ACTIVITEITEN COKZ

MONSTERNEMING EN ONDERZOEK VAN RAUWE MELKTAPS

In artikel 8 van het Warenwetbesluit hygiëne van levensmiddelen zijn eisen gesteld ten aanzien van levering van rauwe koemelk, bestemd voor directe aflevering aan particulieren.

In 2020 zijn van 101 melktaps monsters genomen en onderzocht op Coagulase positieve Stafylokokken, Bacillus cereus, Salmonella, Listeria monocytogenes, Campylobacter, STEC naast het onderzoek op deze pathogene micro-organisme ze de monsters onderzocht op het algemeen kiemgetal.

Hierbij zijn 5 overschrijdingen aangetroffen op de norm voor Coagulase positieve Stafylokokken en 37 m.b.t. het kiemgetal. Daarnaast is in 5 monsters STEC aangetoond. Daarnaast zijn er tijdens de inspecties de volgende tekortkomingen geconstateerd:

- De melk is afkomstig van een ander bedrijf
- De rauwe melk wordt voorverpakt aangeboden
- Foutief advies ten aanzien van “voor gebruik koken”
- De temperatuur was 8 oC of hoger
- Temperatuur meer dan 24 uur na melken is niet lager dan 6 °C

Eiersector

Het COKZ voert bij eiproducentenfabrikanten in het kader van de EU-hygiëne-verordeningen monsterneming en onderzoek uit om te controleren of eiproducenten aan de gestelde normen voldoen. Onderzochte microbiologische parameters zijn Listeria monocytogenes, Salmonella en Enterobacteriaceae.

Daarnaast vindt bij de legeindpluimveehouderijen, steekproefsgewijs, onderzoek in eieren plaats op de aanwezigheid van dioxines, dioxine-achtige PCB's en bepaalde PCB's (Polychloorbifenylen, zeer giftige chloorverbindingen). In 2020 is er eveneens een project gestart ten aanzien van het onderzoek van Salmonella in mestmonsters. Bij beide onderzoeken zijn geen afwijkingen t.o.v. de norm aangetroffen.

2. ACTIVITEITEN COKZ

2.3 VERORDENING DIERLIJKE BIJPRODUCTEN

In de Europese Unie is de Verordening dierlijke bijproducten (Verordening (EG) 1069/2009) van kracht, waarvan een nadere uitwerking bestaat in de vorm van Verordening (EG) 142/2011. Deze voorschriften zijn in Nederland geïmplementeerd krachtens de Wet Dieren en nader uitgewerkt in het Besluit en de Regeling dierlijke producten. In de Verordening zijn voorschriften vastgelegd voor de verwerking van dierlijke producten die niet bestemd zijn of bestemd worden voor menselijke consumptie. Afhankelijk van de aard van het product kunnen dierlijke bijproducten onder meer bestemd worden voor dierlijke consumptie, vergisting, compostering of verbranding. Bescherming van de voedselveiligheid en diervoederveiligheid zijn daarbij leidende principes.

Het COKZ heeft ook in 2020, in opdracht van de NVWA, inspecties uitgevoerd bij zuivelproducenten, legeinpluimveehuiderijen, verzamelaars, pakstations en eiproductenfabrikanten op het voldoen van deze bedrijven aan de voorschriften dierlijke bijproducten. Deze inspecties zijn geïntegreerd in de inspecties die in het kader van het EU-Hygiënepakket worden uitgevoerd.

2.4 CROSS COMPLIANCE

Er is een Europese Raadsverordening (EG) nr. 1782/2003 van kracht die voorschriften bevat voor de steunverlening aan landbouwers. Deze verordening bepaalt dat landbouwers voor het verkrijgen van de volledige steun moeten voldoen aan een aantal randvoorwaarden. Een van deze randvoorwaarden is het naleven van wettelijke eisen (beheereisen) door landbouwers. Het gaat om eisen op het gebied van milieu, volksgezondheid, diergezondheid, plantgezondheid en dierenwelzijn. De eisen zijn opgenomen in 19 Europese richtlijnen of verordeningen en de daarbij behorende uitvoeringsverordeningen. Het gaat daarbij niet om de complete richtlijn of verordening, maar om een beperkt aantal specifieke artikelen daaruit. De eisen zijn voor alle landbouwers in de EU gelijk.

2. ACTIVITEITEN COKZ

In het kader van dit Gemeenschappelijk Landbouwbeleid moet de overheid elk jaar bij primaire landbouwbedrijven die premie aanvragen controleren op de genoemde wettelijke eisen ("cross compliance"). Door de maatregelen in verband met de COVID-19 pandemie die gelden binnen de EU, heeft de Europese Commissie het percentage van de uit te voeren controles verlaagd van 1% naar 0.5%. De selectie van deze bedrijven door de NVWA gebeurt voor een groot gedeelte op basis van risicoanalyse, daarnaast worden er jaarlijks een aantal bedrijven a-select gekozen. De controle vindt plaats door de controleurs die de landbouwbedrijven (regulier) bezoeken. Het ministerie van LNV heeft het COKZ opdracht gegeven een onderdeel van de genoemde wettelijke eisen uit te voeren bij de door de overheid geselecteerde melkvee- en pluimveehouderijbedrijven. Het COKZ heeft deze opdracht gekregen omdat het COKZ reeds als toezichthouder op de hygiëneregelgeving voor de zuivel en eieren in Nederland controles bij deze bedrijven uitvoert. In Nederland is voor de coördinatie van cross compliance de NVWA door het Minister van LNV aangewezen als de Coördinerende Controle Autoriteit.

2.5 EXPORTCERTIFICATEN EN CONTROLEPROGRAMMA'S T.B.V. EXPORT

Het COKZ is namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangewezen voor het afgeven van gezondheids- en andere productcertificaten ten behoeve van de export van Nederlandse zuivelproducten bestemd voor de humane consumptie. De NVWA is bevoegd tot de afgifte van veterinaire certificaten. Het COKZ verzorgt de voorbereiding van de afgifte van NVWA-certificaten voor zuivelproducten. Hiermee is er voor de zuivelsector één loket in Leusden voor de afgifte van alle exportcertificaten.

De garantie voor een betrouwbare afgifte van exportcertificaten is in het algemeen gebaseerd op de volgende controleprogramma's die door het COKZ worden uitgevoerd:

- de inspecties die het COKZ bij zuivelbedrijven uitvoert in het kader van het EU hygiënepakket.
- controleprogramma's in het kader van de Wet dieren;
- product- en export programma's voor de afgifte van exportcertificaten.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Met bovenstaande controleprogramma's wordt op een regelmatige basis een grote hoeveelheid officiële controleresultaten gerealiseerd. Zodanig dat op een eenvoudige manier kwaliteits- en gezondheidscertificaten van het COKZ kunnen worden verkregen, alsook op basis hiervan NVWA exportcertificaten.

Er zijn verschillende productcontroleprogramma's beschikbaar, deze kunnen onderverdeeld worden in de volgende categorieën:

- boter en boterproducten
- kaas en kaasproducten
- poedervormige producten
- geëvaporeerde melk en condens
- consumptiemelk
- overige producten (o.a buitenlandse grondstoffen, ijs etc)

Deze programma's betreffen maandelijkse bezoeken waarin keuringen, monsterneming en onderzoek op samenstelling, microbiologie en verontreinigingen worden uitgevoerd.

In 2020 is met een werkgroep van NZO en Gemzu gewerkt aan herziening van de controleprogramma's kaas. Hierbij zal het accent in enige mate verschuiven van monsterneming en onderzoek naar inspectie. Bij de inspecties zullen onder meer beoordelingen uitgevoerd worden op de herkomst van grondstoffen. Dit is belangrijk voor veterinaire certificering om hiermee garanties omtrent afwezigheid van bepaalde dierziektes te kunnen garanderen.

Voor controle naar specifieke bestemmingen zijn landenprogramma's van toepassing. Hiermee wordt geborgd dat de deelnemers aan die programma's voldoen aan de additioneel door het desbetreffende land gestelde eisen. De volgende landenprogramma's zijn van toepassing.

- Export Rusland/Douane Unie
- Export Algerije
- Export China
- Export Brazilië

2. ACTIVITEITEN COKZ

In 2020 heeft het COKZ 48.380 certificaten verstrekt aan het zuivelbedrijfsleven. Daarmee is het aantal certificaten licht gedaald ten opzicht van 2019 (2019: 49.111). Het aantal in Leusden afgegeven veterinaire certificaten kende eveneens een lichte daling: in 2020 werden 34.203 certificaten verstrekt (2019: 34.526).

Deze lichte daling in het aantal afgegeven certificaten is gerelateerd aan een kleine dip in maart 2020 en houdt mogelijk verband met de COVID-19 pandemie die in dat tijdvak internationaal tot ingrijpende maatregelen leidde.

Een aantal opvallende stijgers in 2020 met >20% waren Oekraïne, Marokko en Chili. Voor Indonesië, Saoedi Arabië, Mexico, Turkije en Hong Kong werden aanzienlijk minder certificaten afgegeven, hier betrof de daling >20%.

Ook in 2020 blijft China de koploper wat betreft het aantal afgegeven certificaten.

Aantal afgegeven certificaten			
Instantie	2020	2019	2018
COKZ	48.380	49.111	48.169
Veterinair NVWA	34.203	34.526	33.220
Totaal	83.064	83.637	81.389

De informatiesystemen van het COKZ zijn in 2019 en 2020 voor een belangrijk deel vernieuwd. De aanpassingen waren vooral technisch en waren noodzakelijk om de continuïteit van de dienstverlening en het onderhoud van de systemen op peil te houden.

Ook is in 2020 de naamswijziging van het COKZ doorgevoerd. Hiervoor moest de lay-out van het COKZ-certificaat worden aangepast. De uiteindelijke wijziging wordt begin 2021 doorgevoerd.

2. ACTIVITEITEN COKZ

BREXIT

In 2020 is veel aandacht besteed aan de voorbereiding voor eventuele werkzaamheden met betrekking tot exportcertificering die noodzakelijk waren in verband met de uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Het Verenigd Koninkrijk is daarmee meteen het grootste derde land voor export van zuivel, eieren en eiprodukten. De uittreding heeft praktisch effect vanaf 1 januari 2021 (einde overgangsperiode) en vanaf 1 april 2021, wanneer het Verenigd Koninkrijk exportcertificaten zal gaan vragen. Voor zuivel zal de controleaanpak en certificering die voor andere derde landen van toepassing is ook voor het Verenigd Koninkrijk gaan gelden. Voor de export van eiprodukten is een soortgelijke systeem van controle ontwikkeld als voor zuivel. Op basis hiervan kan i.p.v. controle van elke partij voorafgaand aan verstrekking van een exportcertificaat meteen na aanvraag een exportcertificaat worden verstrekt. Daarnaast is er een aparte website gemaakt om het laatste nieuws omtrent de Brexit te publiceren.

Voorcertificering eieren en eiprodukten

Een voorcertificaat is een certificaat met gegevens over de productsoort, herkomst, bestemming en verklaringen m.b.t. de volksgezondheid en laboratoriumonderzoeken ten aanzien van een te exporteren partij. Een voorcertificaat wordt opgemaakt door een officiële controlerende instantie uit de betreffende sector en vormt de basis voor het opmaken van een veterinair certificaat door de certificerende dierenarts van de NVWA.

In die gevallen waarin een bedrijf voor de export van consumptie-eieren en eiprodukten naar derde landen een gezondheidscertificaat van de NVWA nodig heeft, met daarin verklaringen ten aanzien van volksgezondheid, laboratoriumonderzoeken en origine van het product en/of de grondstoffen, kan dit gezondheidscertificaat door de NVWA worden afgegeven op basis van een voorcertificaat van de COKZ.

2. ACTIVITEITEN COKZ

In 2020 is het aantal aanvragen van voorcertificaten weer iets gedaald, in 2020 werden er 481 voorcertificaten afgegeven. In 2019 gaf COKZ 568 voorcertificaten af. De daling van het aantal voorcertificaten is vooral te zien bij Japan.

In 2020 werd het aantal landen waarmee Nederland bindende afspraken maakt over de veterinaire certificering ook weer verder uitgebreid. Deze afspraken betekenen voor de COKZ over het algemeen extra controlewerkzaamheden omdat het derde land aanvullende eisen stelt bovenop de EU-eisen.

2.6 AUDITS / BUITENLANDSE DELEGATIES

Vanwege de COVID-19 pandemie zijn er in 2020 geen buitenlandse missies in Nederland geweest. Wel zijn er voor bepaalde derde landen specifieke activiteiten uitgevoerd.

Tafeleieren Singapore

Voor de export van tafeleieren naar Singapore zijn specifieke eisen van dit land geïmplementeerd in een exportprogramma. Hiervoor zijn de eisen van Singapore vergeleken met de EU-eisen voor de legeindpluimveehouderij. Hieruit kwam een tiental additionele punten naar voren. Hiervan kunnen de meeste punten worden afgedekt met het kwaliteitsstelsel IKB Ei voor de legeindpluimveehouderij. Met IKB Ei zijn afspraken gemaakt dat aan het COKZ over de bevindingen op deze punten wordt gerapporteerd. Op basis hiervan en partijcontrole kunnen partijen tafeleieren worden gecertificeerd.

Saudi Arabië

In aansluiting op de inspectie van Saudi Arabië eind 2019 van zuigelingenvoedingbedrijven worden door dit land ook eisen gesteld aan reguliere zuivelbedrijven die zuivelproducten exporteren. Vereist wordt dat elk bedrijf een bedrijfsquestionnaire beantwoordt met technisch inhoudelijke vragen over het bedrijf. De bedrijfsquestionnaires zijn door het COKZ en in samenwerking met de NVWA beoordeeld en geautoriseerd.

2. ACTIVITEITEN COKZ

Verenigde Staten (FSIS)

Aan FSIS is via het ministerie van LNV een voorstel gedaan om de vereiste van het permanent aanwezig zijn van het COKZ bij de productie van eiprodukten te herzien. Reden is dat dit een zeer groot beslag legt op de beschikbaarheid van het COKZ. Ten tijde van het indienen van dit voorstel is ook door de VS zelf permanente aanwezigheid onderwerp van herziening. Aan Nederland is gevraagd op welke wijze deze herziening dan te implementeren in de Nederlandse praktijk. Hieraan wordt in 2021 met het ministerie van LNV verder gewerkt.

2.7 INTERVENTIEREGELINGEN

Het COKZ is op basis van artikel 5 van de regeling interventie 2017 aangewezen om analyses uit te voeren voor de Particuliere opslag (PO) en Openbare opslag (OO) van boter en magere melkpoeder (MMP) (Staatscourant 2017, nr. 20916).

Particuliere opslag van boter

Particuliere opslag van boter is een regeling waarbij door natuurlijke of rechtspersonen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) contracten kunnen worden afgesloten om boter tijdelijk uit de markt te nemen en voor eigen rekening en risico op te slaan in vrieshuizen.

COKZ is in de regeling aangewezen voor het verrichten van monsteranalyses (boter) die op grond van de regelgeving moeten plaatsvinden ten einde vast te stellen of aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. In 2020 zijn 55 monsters boter in het kader van deze regeling geanalyseerd.

Openbare opslag van magere melkpoeder

Openbare opslag van magere melkpoeder is een regeling waarbij magere melkpoeder voor interventie kan worden aangeboden in een vastgestelde periode.

In de Regeling Interventie is opgenomen dat het COKZ verantwoordelijk is voor de analyse van de monsters in geval van heronderzoek. In 2020 zijn in dat kader geen monsters magere melkpoeder voor heronderzoek geanalyseerd.

BIJLAGE

SAMENSTELLING VAN BESTUUR, COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN EN TUCHTGERECHT

I. Uitgangspunt: Statuten COKZ

Eind 2020 is in de gewijzigde statuten vastgesteld dat het COKZ onder meer kent:

- het bestuur;
- de secretaris;
- een of meer commissie(s) van deskundigen;
- de directeur;
- het tuchtgerecht;
- overige commissies.

Deze worden hieronder afzonderlijk besproken.

II. Bestuur en directeur van het COKZ

SAMENSTELLING BESTUUR COKZ en ROOSTER VAN AFTREDEN			
Naam	Functie	Termijn eindigt per	Herbenoembaar?
De heer mr. Drs. Ing. D. Duijzer	voorzitter	31 december 2023	Nee
De heer Ir. C.A.C.J. Oomen	vicevoorzitter	31 december 2024	Nee
De heer M.T.J.M. van Lith MPM	bestuurslid	31 december 2021	Nee
De heer drs. F.J.P. F. van Luin	bestuurslid	31 december 2022	Nee
Mevrouw Ir. M. Hovenkamp	bestuurslid	10 december 2024	Ja
Mevrouw lector Dr. Ir. A.G.J. Velthuis	bestuurslid	10 december 2024	Ja
De heer Ir. W.J.H. van der Sande	directeur*	n.v.t.	n.v.t.

* De directeur vervult tevens de rol van secretaris en penningmeester van het bestuur van COKZ.

BIJLAGE

III. Commissie van Deskundigen

In 2020 zijn er geen commissies van Deskundigen actief geweest. De commissies zijn als zodanig wel opgenomen in de gewijzigde statuten.

IV. Tuchtgerecht van het COKZ

Naam	Plaats	Deskundig voor:	
		Kaas	Eieren
Mr. Dr. G.M.F. Snijders, <i>voorzitter</i>	Eck en Wiel		
Mr. H.C.A. Walda, <i>vice-voorzitter</i>	Persingen		
Mr. J.S. Beukens, <i>secretaris</i>	Leusden*		
Overige leden:			
Ing. C. Frikkee	Edam	x	
Ir. J. Heida	Oranjewoud	x	
Ing. W.R. Postma	Nijbroek	x	
Ing. R.C.T. van Schie	Warmond	x	
J. Bazuin	Asten		x
J.H. de Boed	Middelharnis		x
J. Brok	Enter		x

* Postbus 250, 3830 AG Leusden

BIJLAGE

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BGA	Beschermde Geografische Aanduiding
BOB	Beschermde Oorsprongs Benaming
COKZ	Controle Orgaan Kwaliteits Zaken
EZ	Ministerie van Economische Zaken
EU	Europese Unie
EU-HP	Hygiënepakket op basis van de EU-hygiëneverordeningen
FSIS	Food Safety and Inspection Service
Gemzu	Gemeenschappelijk zuivelsecretariaat (brancheorganisatie voor de zuivelgroothandel)
GTS	Gegarandeerde Traditionele Specialiteit
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IKB Ei	Integrale Keten Beheersing Ei
LC MS	Liquid Chromatography-Mass Spectrometry
LKW	Landbouwkwaliteitswet
LNv	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
MRL	Maximale residulimiet
NCAE	Nederlandse Controle Autoriteit Eieren
NGZO	Nederlandse Geiten Zuivel Organisatie
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
NZO	Nederlandse Zuivel Organisatie
RMO	Rijdende Melk Ontvangst
RvA	Raad voor Accreditatie
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SGD	Stichting Geborgde Dierenarts
STEC	Shiga-toxine producerende E. coli
THT	Tenminste houdbaar tot
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
ZBO	Zelfstandig Bestuurs Orgaan

COLOFON

Het jaarverslag van het COKZ is ook te vinden op www.cokz.nl.

Controle Orgaan Kwaliteits Zaken

Fokkerstraat 1

Postbus 250, 3830 AG Leusden

Telefoon: 033 496 56 96

E-mail: info@cokz.nl

Website: www.cokz.nl

Controle Orgaan
Kwaliteits Zaken

